Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0184

Vladavina prava, temeljna prava i zlouporaba sredstava EU-a u Slovačkoj: potreba za odgovorom EU-a

Rezolucija Europskog parlamenta od 20. svibnja 2026. o vladavini prava, temeljnim pravima i zlouporabi sredstava EU-a u Slovačkoj: potreba za odgovorom EU-a (2026/2607(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegov članak 2., članak 4., članak 4. stavak 3., članke 5., 6., 9. i 10., te Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 20.,

– uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”),

– uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima (EKLJP) i njezine protokole te presude Europskog suda za ljudska prava koje se odnose na Slovačku,

– uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,

– uzimajući u obzir međunarodne ugovore o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe,

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije[1] (Direktiva o zviždačima),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije[2] (Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava),

---

1 SL L 305, 26.11.2019., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.

2 SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike[3] (Uredba o zajedničkim odredbama),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. travnja 2018. o zaštiti istraživačkih novinara u Europi: slučaj slovačkog novinara Jána Kuciaka i Martine Kušnírove[4],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. ožujka 2019. o stanju u pogledu vladavine prava i borbe protiv korupcije u EU-u, posebno na Malti i u Slovačkoj[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2022. o rastućem broju zločina iz mržnje protiv LGBTIQ+ osoba diljem Europe u svjetlu nedavnog homofobnog ubojstva u Slovačkoj[6],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. siječnja 2024. o planiranom raspuštanju ključnih struktura za suzbijanje korupcije u Slovačkoj i posljedicama tog čina za vladavinu prava[7],

– uzimajući u obzir svoja izvješća nakon službenih putovanja Odbora za proračunski nadzor u Slovačku od 26. do 28. svibnja 2025. i Skupine za praćenje demokracije, vladavine prava i temeljnih prava (DRFMG) Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove u Bratislavu u Slovačkoj od 1. do 3. lipnja 2025.,

– uzimajući u obzir poglavlja o stanju u Slovačkoj u godišnjim izvješćima Komisije o vladavini prava,

– uzimajući u obzir izvješća, istraživanja i mišljenja Agencije Europske unije za temeljna prava,

– uzimajući u obzir Platformu Vijeća Europe za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara i njezino godišnje izvješće za 2025.,

– uzimajući u obzir Izjavu Odbora ministara Vijeća Europe od 30. travnja 2014. o zaštiti novinarstva i sigurnosti novinara i ostalih

---

3 SL L 231, 30.6.2021., str. 159., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
4 SL C 390, 18.11.2019., str. 111.
5 SL C 108, 26.3.2021., str. 107.
6 SL C 149, 28.4.2023., str. 22.
7 SL C, C/2024/5712, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5712/oj.

medijskih aktera,

– uzimajući u obzir obveze država sudionica Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u pogledu slobode medija, slobode izražavanja i slobodnog protoka informacija,

– uzimajući u obzir Rezoluciju br. 464/2024 od 20. studenoga 2024. Sudbenog vijeća Slovačke Republike u kojoj se izražava zabrinutost u pogledu kaznenog djela „zlouporabe prava” i preporučuje njegovo stavljanje izvan snage ili izmjena kako bi se osigurale snažnije zaštitne mjere u skladu s neovisnošću pravosuđa,

– uzimajući u obzir izjavu Međunarodne komisije pravnika od 14. veljače 2025. u kojoj se izražava zabrinutost zbog očitog uplitanja izvršne vlasti u rad Sudbenog vijeća Slovačke Republike te se ističe potreba za zaštitom neovisnosti sudbenih vijeća od parlamentarnog utjecaja i utjecaja izvršne vlasti,

– uzimajući u obzir zajedničko otvoreno pismo od 16. listopada 2025. koje je potpisalo 56 organizacija civilnog društva i u kojem se izražava duboka zabrinutost zbog nedavno donesenih ustavnih izmjena u Slovačkoj te se EU poziva da poduzme hitne mjere,

– uzimajući u obzir pismo Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO) Komisiji od 28. studenoga 2025. u kojem se izražava zabrinutost da bi predložene izmjene zakonodavstva o zaštiti zviždača u Slovačkoj mogle biti nespojive s načelima vladavine prava, ograničiti zaštitu određenih kategorija zviždača, dovesti do retroaktivnih učinaka na predmete koji su u tijeku i negativno utjecati na zaštitu financijskih interesa EU-a,

– uzimajući u obzir javno saslušanje Odbora za proračunski nadzor od 27. siječnja 2026. o zaštiti financijskih interesa EU-a u Slovačkoj,

– uzimajući u obzir indeks percepcije korupcije za 2025., u kojem je Slovačka dobila 48 od 100 bodova te je rangirana na 61. mjestu u svijetu,

– uzimajući u obzir indeks rodne ravnopravnosti Europskog instituta za ravnopravnost spolova za 2025., u kojem je Slovačka dobila 57,2 od 100 bodova te je rangirana na 20. mjestu u EU-u, što upućuje na to da je s vremenom ostvarila napredak, ali je i dalje ispod prosjeka EU-a,

– uzimajući u obzir izjave Vijeća i Komisije od 11. veljače 2026. o vladavini prava, temeljnim pravima i zlouporabi sredstava EU-a u Slovačkoj: potreba za odgovorom EU-a,

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 29. travnja 2026. s primjedbama koje su sastavni dio odluka o davanju razrješnice za izvršenje općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024., dio III. –

Komisija i izvršne agencije te deveti, deseti i jedanaesti Europski razvojni fond[8],

– uzimajući u obzir članak 136. stavak 2. Poslovnika,

A. budući da se EU temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, koje su utvrđene u članku 2. UEU-a te koje se odražavaju u Povelji i koje su uvrštene u međunarodne sporazume o ljudskim pravima; budući da su te vrijednosti zajedničke svim državama članicama te da ih EU i svaka država članica pojedinačno trebaju dosljedno poštovati i aktivno promicati u svim svojim unutarnjim i vanjskim politikama; budući da bi države članice trebale osigurati da ne dolazi do nazadovanja u zaštiti vrijednosti utvrđenih u članku 2. UEU-a; budući da bi bilo kakvo ugrožavanje tih vrijednosti moglo dovesti do narušavanja prava i sloboda ljudi koji žive u EU-u;

B. budući da se u članku 6. stavku 3. UEU-a prepoznaje da temeljna prava, kako su zajamčena EKLJP-om i kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, čine opća načela prava EU-a;

C. budući da se funkcioniranje EU-a temelji na uzajamnom povjerenju među državama članicama, zasnovanom na pretpostavci da one podupiru demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, kako su zajamčena EKLJP-om i Poveljom;

D. budući da je u kontekstu misije za utvrđivanje činjenica DRFMG-a u Slovačkoj od 1. do 3. lipnja 2025. iznesena ozbiljna zabrinutost zbog reformi kaznenog prava kojima se oslabljuju napori u borbi protiv korupcije, skraćenih rokova zastare i primjene ubrzanih postupaka bez odgovarajućeg savjetovanja; budući da su u kontekstu te misije također istaknuti rizici povezani s diskrecijskim pravom tužiteljstva, nepostojanje sveobuhvatne strategije za borbu protiv korupcije, sve veći pritisak na pravosuđe, medije i civilno društvo, smanjenje slobode medija te prijedlozi kojima se dovodi u pitanje nadređenost prava EU-a; budući da je posebno primijećeno da borba protiv korupcije više nije prioritet vlade, s manjim brojem kaznenih progona u slučajevima korupcije, i to ne zbog nižih razina korupcije, već zbog smanjene provedbe, te da se neće pokretati novi veći slučajevi, osim onih povezanih s prethodnom vladom premijera; budući da se procjenjuje da su 1324 osuđenika navodno imala koristi od pravnih reformi, te je njih 446 prijevremeno oslobođeno, a mnogi od njih imaju političke veze;

E. budući da su nakon službenog putovanja Odbora za proračunski nadzor u Slovačku od 26. do 28. svibnja 2025. iznesene ozbiljne zabrinutosti u pogledu funkcioniranja sustava kontrole i revizije,

---

8 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2026)0125.

upravljanja sredstvima EU-a i šireg stanja vladavine prava; budući da se službeno putovanje odvijalo u kontekstu napetog političkog ozračja i da je bilo obilježeno javnim napadima na njegove sudionike te su izašle na vidjelo ozbiljne zabrinutosti u pogledu transparentnosti, proturječnih informacija koje su pružile vlasti i dionici te neprijateljskog okruženja za civilno društvo i istraživačke novinare; budući da su također istaknuti rizici povezani s upravljanjem sredstvima EU-a, uključujući strukturne nedostatke u mehanizmima nadzora, nedostatne zaštitne mjere protiv prijevara i smanjene istražne kapacitete nakon ukidanja Ureda posebnog tužitelja i reforme kaznenog zakona, što je dovelo do zabrinjavajućih preliminarnih statističkih podataka prema kojima su u prvim mjesecima 2025. navodno podignute samo dvije optužnice za kaznena djela slična onima koja je prethodno istraživao Ured posebnog tužitelja; budući da je Ured posebnog tužitelja prije toga istraživao između 120 i 150 optužnica godišnje; budući da su u okviru službenog putovanja otkriveni i nedostaci u učinkovitoj upotrebi sredstava EU-a za ranjive zajednice, posebno u provedbi sredstava EU-a namijenjenih romskim zajednicama;

F. budući da je izmjenom slovačkog Ustava donesenom 26. rujna 2025. njegov članak 7. dopunjen dodatnim odredbama o nacionalnom identitetu koje slovačkim vlastima, uključujući sudove, omogućuju da procijene je li i u kojoj mjeri pravo EU-a primjenjivo u Slovačkoj, što se odnosi i na presude Suda Europske unije; budući da su povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava, Venecijanska komisija i Odbor UN-a za ljudska prava izrazili zabrinutost zbog navedene izmjene; budući da je Komisija 21. studenoga 2025. odlučila pokrenuti postupak zbog povrede prava upućivanjem službene opomene Slovačkoj zbog kršenja temeljnih načela prava EU-a, posebno načela nadređenosti, autonomije, učinkovitosti i ujednačene primjene prava EU-a;

G. budući da se pravosudni sustav i dalje suočava s izazovima u pogledu učinkovitosti, posebno u upravnim predmetima; budući da je Komisija u svojem Izvješću o vladavini prava za 2025. preporučila Slovačkoj da uvede mjere za osiguravanje dostatnih jamstva neovisnosti u pogledu razrješenja s dužnosti članova Sudbenog vijeća, posebno onih koje nisu izabrali suci, vodeći računa o europskim standardima o neovisnosti sudbenih vijeća, te da osigura uspostavu i propisno poštovanje dostatnih zaštitnih mjera pri ocjenjivanju kaznene odgovornosti sudaca za kazneno djelo „zlouporabe prava” u njihovim sudskim odlukama;

H. budući da je Komisija u svojem Izvješću o vladavini prava za 2025. preporučila Slovačkoj da predstavi prijedloge za reguliranje lobiranja i jačanje sustava prijave i provjere imovinskih kartica te da nastavi ulagati napore u reformu pravila o sukobima interesa i da osigura učinkovite i neovisne istrage i kazneni progon za slučajeve korupcije na visokoj razini kako bi se ostvarili konkretni rezultati, među ostalim sprečavanjem bilo kakvog neopravdanog uplitanja i

ograničavanjem primjene ovlasti glavnog tužitelja da poništi konačne istražne odluke i odluke o kaznenom progonu;

I. budući da je Komisija 8. svibnja 2025. na temelju preporuke Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) donijela provedbenu odluku o smanjenju potpore u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost u slučaju sukoba interesa u skladu s člankom 22. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241 i člankom 19. stavcima 1. i 2. točkom (a) Sporazuma o financiranju za Slovačku (C(2025)0294);

J. budući da je 6. lipnja 2025. Skupina država protiv korupcije (GRECO) donijela ad hoc izvješće o Slovačkoj Republici, u kojem je iznijela niz preporuka s obzirom na saznanja u vezi s primjenom ubrzanog zakonodavnog postupka, skraćivanjem rokova zastare, smanjenjem kaznenih presuda, institucionalnim reformama koje utječu na javno tužiteljstvo i policiju, kao i primjenom kaznenog djela „zlouporabe prava”; budući da su 6. i 7. ožujka 2026. Venecijanska komisija i Glavna uprava za ljudska prava i vladavinu prava Vijeća Europe navele da kazneno djelo zlouporabe prava daje razlog za zabrinutost jer bi samo po sebi moglo ugroziti neovisnost pravosuđa te su ponovile da bi primarni način pravne zaštite trebao biti redovni žalbeni postupak;

K. budući da je Komisija u svojem Izvješću o vladavini prava za 2025. preporučila Slovačkoj da ojača pravila i mehanizme za ponovnu uspostavu i daljnju zaštitu neovisnog upravljanja javnim medijima i njihove uredničke neovisnosti, uzimajući u obzir europske standarde o javnim medijima, te da ostvari napredak u postupku uspostave zakonodavnih i drugih zaštitnih mjera za poboljšanje fizičke sigurnosti i radnog okruženja novinara, uključujući reformu zakona o kleveti, uzimajući u obzir europske standarde o zaštiti novinara; budući da su slovačka vlada i Nacionalno vijeće 2025. imenovali slovački Odbor za televiziju i radio (STVR) koji se sastoji isključivo od kandidata vladajuće koalicije, što se odražava u izboru glavnog direktora i znatnom pritisku na osoblje STVR-a u pogledu uredničkog sadržaja;

L. budući da je 11. veljače 2026. slovački Ustavni sud odlučio zatražiti prethodnu odluku Suda Europske unije (C-107/26) o usklađenosti Zakona o slovačkoj televiziji i radiju s Europskim aktom o slobodi medija[9];

M. budući da su raniji javni napadi političara u Slovačkoj na novinare, civilno društvo i ranjive skupine doprinijeli svojevrsnoj normalizaciji govora mržnje te su u tom kontekstu počinjena teška nasilna kaznena

---

9 Uredba (EU) 2024/1083 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi zajedničkog okvira za medijske usluge na unutarnjem tržištu i izmjeni Direktive 2010/13/EU (Europski akt o slobodi medija) (SL L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

djela, uključujući ubojstvo Jána Kuciaka i Martine Kušnírove; budući da je ubojstvo Jána Kuciaka i Martine Kušnírove jedan od najsloženijih predmeta koji je pod istragom; budući da je taj slučaj bio pod nadzorom Ureda posebnog tužitelja i da je sada u nadležnosti glavnog tužitelja;

N. budući da je Komisija u Izvješću o vladavini prava za 2025. preporučila Slovačkoj da u okviru zakonodavnog postupka osigura djelotvorna javna savjetovanja i sudjelovanje dionika, među ostalim rješavanjem problema česte upotrebe ubrzanog postupka; budući da se 2025. 20 % zakona koje je donijelo slovačko Nacionalno vijeće razmatralo i donijelo u okviru ubrzanog zakonodavnog postupka;

O. budući da je slovačko Nacionalno vijeće 12. prosinca 2025. ubrzanim postupkom izmijenilo zakonodavstvo o zaštiti zviždača; budući da je slovački Ustavni sud 17. prosinca 2025. suspendirao učinak tih promjena; budući da je Komisija 30. siječnja 2026. odlučila pokrenuti postupak zbog povrede prava upućivanjem službene opomene Slovačkoj zbog kršenja pravila EU-a o zaštiti zviždača;

P. budući da je 16. travnja 2025. slovačko Nacionalno vijeće izmijenilo zakonodavstvo o neprofitnim organizacijama; budući da su povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava i Venecijanska komisija izrazili zabrinutost u pogledu usklađenosti te izmjene s EKLJP-om; budući da su nevladine organizacije bile izložene kampanjama ocrnjivanja, prijetnjama i zastrašivanju[10]; budući da je Ustavni sud 17. prosinca 2025. zaključio da izmjena nije u skladu sa slovačkim Ustavom ili EKLJP-om; budući da su unatoč toj presudi slovačke vlasti uvele alternativne mjere kojima se povećava administrativni nadzor nad organizacijama civilnog društva i izmijenile pravila o transparentnosti, što je izazvalo zabrinutost zbog kontinuiranog pritiska na prostor za građansko djelovanje;

Q. budući da su stručnjaci UN-a za ljudska prava i Odbor UN-a za ljudska prava izrazili zabrinutost zbog stigmatizacije i progona nevladinih organizacija, novinara i organizacija civilnog društva u Slovačkoj, kao i zbog ograničenja prostora za građansko djelovanje; budući da je Odbor pozvao Slovačku da preispita i izmijeni svoje zakonodavstvo kako bi se osigurala potpuna zaštita prava na mirno okupljanje i zajamčio odgovarajući okvir za nevladine organizacije; budući da je Slovačka i dalje pod pojačanim postupkom u pogledu izvršenja presuda EKLJP-a zbog nedostatka zaštitnih mjera u pogledu

---

10 Unija za građanske slobode za Europu (Liberties), Izvješće organizacije Liberties o vladavini prava za 2025.: Slovačka; Europska komisija, Izvješće o vladavini prava za 2025. – poglavlje za Slovačku; informacije Ureda pučkog pravobranitelja Slovačke Republike, 2025.

tajnog nadzora[11];

R. budući da je slovačko Nacionalno vijeće 11. prosinca 2025. izmijenilo Kazneni zakon kako bi se kriminaliziralo ometanje izborne kampanje „u vezi sa stranom vlašću ili stranim agentom”; budući da je 27. ožujka 2026. podnesen prijedlog za izmjenu zakonodavstva o uvjetima ostvarivanja prava glasa kako bi se dopisno glasovanje iz inozemstva zamijenilo osobnim glasovanjem u diplomatskim i konzularnim predstavništvima;

S. budući da su izmjenama Ustava donesenima 26. rujna 2025. uvedene odredbe koje se odnose na posvajanje, obrazovne aktivnosti i ustavnu definiciju spola; budući da su povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava i Venecijanska komisija izrazili zabrinutost zbog tih izmjena;

T. budući da postoje sustavni nedostaci u učinkovitoj istrazi i kaznenom progonu nasilja u obitelji u Slovačkoj, kako je istaknuto u sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava[12];

U. budući da je predmet C-799/23, *Komisija* / *Slovačka*, i dalje u tijeku pred Sudom Europske unije; budući da je Slovačka i dalje pod pojačanim postupkom u pogledu izvršenja presude EKLJP-a u vezi s diskriminacijom romske djece pri upisu i školovanju u posebnim razredima osnovnih škola za djecu s intelektualnim teškoćama[13]; budući da je 25. veljače 2025. povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava pozvao na hitne mjere za rješavanje problema neodgovarajućih životnih uvjeta marginaliziranih romskih zajednica; budući da je povjerenik dao preporuke o jamčenju pristupa uključivom i kvalitetnom obrazovanju za romsku djecu i okončanju njihove segregacije te o rješavanju problema antiromizma i diskriminacije, posebno u policijskom radu; budući da je Slovačka i dalje pod pojačanim postupkom u pogledu izvršenja presuda EKLJP-a u vezi s postupanjem policije prema Romima[14];

V. budući da se u Izvješću o vladavini prava za 2025. Unije za građanske slobode za Europu[15] ističe stalna zabrinutost u Slovačkoj u području neovisnosti pravosuđa, okvira za borbu protiv korupcije, slobode medija, upotrebe ubrzanih zakonodavnih postupaka,

---

11 Presude Europskog suda za ljudska prava od 26. listopada 2023. u predmetu *Plechlo* / *Slovačka* (18593/19) i od 20. srpnja 2021. u predmetu *Zoltan Varga* / *Slovačka* (58361/12).

12 Presuda Europskog suda za ljudska prava od 22. siječnja 2026. u predmetu *J.S.* / *Slovačka* (35767/23)..

13 Presuda Europskog suda za ljudska prava od 27. veljače 2025. u predmetu *Salay* / *Slovačka* (29359/22).

14 Presuda Europskog suda za ljudska prava od 1. rujna 2020. u predmetu *R.R. i R.D.* / *Slovačka*, od 8. rujna 2022. u predmetu *P.H.* / *Slovačka* (37574/19), te 24. listopada 2024. u predmetu *B.B.* / *Slovačka* (48587/21).

15 https://www.liberties.eu/f/vdxw3e.

prostora za građansko djelovanje i temeljnih prava, posebno u pogledu manjina i ranjivih skupina;

W. budući da je slovačko Nacionalno vijeće 11. prosinca 2025. izmijenilo Kazneni zakon kako bi se kriminaliziralo dovođenje u pitanje „dekreta donesenih nakon Drugog svjetskog rata”; budući da bi taj nedavno doneseni zakon mogao imati odvraćajući učinak na slobodu izražavanja i akademsku slobodu, koje su zaštićene Poveljom Europske unije o temeljnim pravima; budući da je daljnje oduzimanje zemljišta na temelju navedenih dekreta, koji se primjenjuju posebno na građane pripadnike mađarske nacionalne manjine, zapravo sustav jagme za zemljištem zbog kojeg su stotine vlasnika ostale bez vrijednih zemljišta te koji izaziva zabrinutost u pogledu pravne sigurnosti i poštovanja vladavine prava; budući da je 2. veljače 2022. Savjetodavni odbor Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina pozvao slovačke vlasti da započnu dijalog s predstavnicima dotičnih nacionalnih manjina o svim mogućim negativnim učincima Uredbe iz 1945. o oduzimanju imovine na trenutačne međuetničke odnose;

1. izražava duboku zabrinutost zbog pogoršanja stanja demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u Slovačkoj; ističe da se provjerljivo poštovanje vladavine prava i Povelje od strane država članica mora smatrati ključnim preduvjetom za primanje sredstava EU-a; ističe da svi programi i ulaganja koji se financiraju iz proračuna EU-a moraju služiti javnom interesu; naglašava da sustavni nedostaci u vladavini prava, posebno u pogledu neovisnosti pravosuđa te u sustavima revizije i kontrole, ugrožavaju zaštitu financijskih interesa EU-a;

2. poziva Komisiju da procijeni postoji li očita opasnost od toga da Slovačka teško prekrši vrijednosti iz članka 2. UEU-a; nadalje, poziva Komisiju da u potpunosti iskoristi sve dostupne instrumente za rješavanje problema povezanih s demokracijom, vladavinom prava i temeljnim pravima, počevši s preventivnim i kooperativnim alatima u okviru svojeg godišnjeg izvješća o vladavini prava, kako bi se osigurala usklađenost s vrijednostima sadržanima u članku 2. UEU-a; naglašava, međutim, da ako razlozi za zabrinutost i dalje postoje te su propisno potkrijepljeni, Komisija ne bi trebala oklijevati iskoristiti sve provedbene mjere koje su joj na raspolaganju kako bi zaštitila proračun EU-a i poštovala vrijednosti sadržane u članku 2. UEU-a, uključujući postupke zbog povrede prava, a posebno ubrzane postupke zbog povrede prava, zahtjeve za privremene mjere pred Sudom Europske unije i mjere u vezi s neprovedbom presuda Suda Europske unije, kao i pojačane revizije, suspenziju plaćanja, sustavnu primjenu financijskih ispravaka i postupke povrata;

3. žali zbog činjenice da je Slovačka donijela niz izmjena svojeg kaznenog prava i zakona o kaznenom postupku, uključujući smanjenje kazni za korupciju i financijski kriminal, skraćivanje

rokova zastare i zatvaranje specijaliziranih antikorupcijskih tijela, Nacionalne agencije za kriminal i Ureda posebnog tužitelja, što je dovelo do kašnjenja u istragama prenesenima drugim tijelima i znatnog smanjenja broja slučajeva korupcije, a čime se ugrožava progon kaznenih djela koja uključuju sredstva EU-a; izražava zabrinutost zbog širokih diskrecijskih ovlasti dodijeljenih slovačkom glavnom tužitelju u skladu s člankom 363. slovačkog Zakona o kaznenom postupku, kojima se može dopustiti prekid ili odgoda kaznenog postupka iz formalnih razloga bez dostatnih zaštitnih mjera, što predstavlja rizik za učinkovitu istragu i kazneni progon predmeta, posebno kaznenih djela povezanih s korupcijom; izražava zabrinutost zbog prijavljenog uznemiravanja i istrage bivših antikorupcijskih istražitelja te smatra da te mjere oslabljuju borbu protiv korupcije, ugrožavaju zaštitu financijskih interesa EU-a i mogu imati odvraćajući učinak na neovisne istrage; izražava dodatnu zabrinutost zbog otkrivanja sukoba interesa u provedbi Mehanizma za oporavak i otpornost;

4. izražava duboku zabrinutost zbog ustavnih izmjena u Slovačkoj, posebno onih kojima se ograničavaju temeljna prava, vladavina prava i nadređenost prava EU-a; sa zabrinutošću napominje da su organizacije civilnog društva upozorile da bi se tim izmjenama mogla kršiti temeljna prava; naglašava da ustavne odredbe moraju biti formulirane dovoljno precizno kako bi se spriječilo proizvoljno tumačenje te da moraju biti u potpunosti u skladu s obvezama iz prava EU-a, uključujući Povelju, kao i s međunarodnim standardima u području ljudskih prava; podsjeća da se nadređenost prava EU-a i obvezujuća priroda međunarodnih obveza moraju u potpunosti poštovati te da se nijednom ustavnom odredbom ne može opravdati nepoštovanje presuda Suda Europske unije ili Europskog suda za ljudska prava; poziva slovačke vlasti da osiguraju potpunu usklađenost svojeg Ustava s pravom EU-a i međunarodnim pravom o ljudskim pravima te da uzmu u obzir preporuke Venecijanske komisije i međunarodnih tijela za ljudska prava, posebno u pogledu nadređenosti prava EU-a, prava na privatni i obiteljski život, nediskriminacije na temelju roda i seksualne orijentacije te prava na obrazovanje;

5. poziva Komisiju da ocijeni usklađenost nedavnih izmjena zakonodavstva s pravom EU-a i da primijeni odredbe Uredbe o zajedničkim odredbama u slučajevima neusklađenosti s horizontalnim uvjetima koji su u njoj utvrđeni;

6. naglašava da se Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava ne predviđaju samo krajnje mjere, nego i mjere za rano djelovanje u obliku djelomičnih suspenzija u slučajevima u kojima su utvrđena kršenja vladavine prava i koja ozbiljno ugrožavaju dobro financijsko upravljanje proračunom Unije; ponavlja poziv Komisiji da pokrene prvi korak postupka utvrđenog u članku 6. stavku 1. Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava upućen u kontekstu davanja

razrješnice za proračun za 2024.;

7. izražava duboku zabrinutost zbog pokušaja ukidanja Ureda za zaštitu zviždača, što bi dovelo do znatnog smanjenja razine zaštite koja se pruža zviždačima, uključujući povećanu izloženost odmazdi i ograničen pristup pravnim zaštitnim mjerama; odbacuje odredbe kojima se uvodi „mehanizam preispitivanja” kojim se tijelima ili poslodavcima omogućuje da poniš te zaštitu zviždača bez sudskog nadzora i tako ugrozi temeljno pravo na djelotvoran pravni lijek kako je utvrđeno u Povelji; naglašava da ograničavanje zaštite zviždača nije u skladu s Direktivom EU-a o zviždačima i da se njome ugrožava vladavina prava; pozdravlja odluku slovačkog Nacionalnog vijeća od 17. ožujka 2026. o stavljanju izvan snage kontroverznog zakona i zadržavanju Ureda za zaštitu zviždača; poziva Komisiju da pomno prati provedbu stavljanja izvan snage zakonodavstva kojim se ukida Ured za zaštitu zviždača u Slovačkoj kako bi se osiguralo da se njime u potpunosti ponovno uspostavi prethodna razina zaštite i da je ono u skladu s pravom EU-a te da se procijene opseg i učinkovitost stavljanja izvan snage prije razmatranja daljnjih mjera; poziva slovačke vlasti da osiguraju usklađenost s pravom EU-a i standardima o zaštiti zviždača;

8. potiče Komisiju da pojača ciljane kontrole i provjere na licu mjesta u Slovačkoj, među ostalim pojačanom i sustavnom suradnjom s OLAF-om i EPPO-om, kako bi se nadoknadilo slabljenje nacionalnih provedbenih kapaciteta i osiguralo učinkovito praćenje istraga koje su u tijeku; naglašava da se te kontrole moraju sustavno primjenjivati u svim relevantnim tokovima financiranja EU-a, uključujući višegodišnji financijski okvir i sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost;

9. ponovno potvrđuje svoju spremnost na lojalnu suradnju sa slovačkim vlastima, kao i s civilnim društvom i neovisnim institucijama, kako bi se uklonili utvrđeni nedostaci; ističe da je cilj njegova nadzora i misija poduprijeti jačanje demokratskih institucija, vladavinu prava i pravilnu upotrebu sredstava EU-a; poziva slovačke vlasti da konstruktivno i proaktivno surađuju s institucijama EU-a u tom procesu;

10. poziva slovačke vlasti da u potpunosti provedu preporuke Komisije, GRECO-a i Venecijanske komisije o pravosuđu i borbi protiv korupcije, posebno u pogledu stavljanja izvan snage kaznenog djela zlouporabe prava i jamčenja neovisnosti i nepristranosti Sudbenog vijeća u zakonodavstvu i praksi, funkcioniranja specijaliziranih antikorupcijskih tijela, materijalnog i postupovnog kaznenog prava i neovisnosti tužitelja;

11. oštro osuđuje zatvaranje Ureda posebnog tužitelja s obzirom na njegov očit učinak na istragu i kazneni progon korupcije, koji se ne može nadoknaditi aktivnostima EPPO-a, posebno s obzirom na

prijavljenu „fragmentaciju” prijevarnih aktivnosti kako navodna vrijednost predmeta ne bi prešla prag utvrđen za uključivanje EPPO-a; ističe potrebu za hitnom ponovnom procjenom nedavnih promjena; poziva slovačke vlasti da osiguraju potpunu, pravodobnu i proaktivnu suradnju s EPPO-om i OLAF-om;

12. ponovno izražava zabrinutost zbog funkcioniranja slovačke Agencije za plaćanja u poljoprivredi i upravljanja financiranjem u okviru zajedničke poljoprivredne politike, uključujući strukturne nedostatke koje je potvrdio Vrhovni revizorski ured Slovačke Republike, neodgovarajuće mehanizme kontrole, nedostatne korektivne mjere i povećanje isplata sa slabim kontrolama; smatra da ti problemi potvrđuju ozbiljne i sustavne nedostatke u sustavu upravljanja i kontrole poljoprivrednih rashoda u Slovačkoj;

13. izražava zabrinutost zbog navoda o zlouporabi i nepravilnostima u provedbi projekata ruralnog razvoja i turizma koje financira EU u Slovačkoj, uključujući slučajeve povezane s projektima gostinjskih kuća koje financira EU i čija su sredstva iz poljoprivrednog fonda i fonda za ruralni razvoj navodno zloupotrijebljena za izgradnju ili obnovu luksuznih privatnih posjeda s ograničenom ili nikakvom jasnom dodanom vrijednošću EU-a; naglašava da bi takve prakse, ako se utvrde kao istinite, predstavljale ozbiljno kršenje načela dobrog financijskog upravljanja, transparentnosti i jednakog postupanja te bi ugrozile povjerenje javnosti u proračun EU-a;

14. podsjeća države članice da imaju obvezu osigurati učinkovito, transparentno i odgovorno upravljanje sredstvima EU-a; poziva slovačke vlasti da poduzmu hitne i učinkovite korektivne mjere kako bi se ostvarile konkretne koristi za građane, uključujući jačanje sustava unutarnje kontrole, osiguravanje odgovarajućeg otkrivanja sukoba interesa i upravljanja njima te poboljšanje povrata nepravilnih plaćanja, u potpunoj suradnji s Komisijom;

15. izražava duboku zabrinutost zbog pogoršanja stanja slobode i pluralizma medija u Slovačkoj, uključujući političko uplitanje u javne medije, neprijateljski pritisak na novinare, kampanje ocrnjivanja i dezinformacije, upotrebu strateških tužbi usmjerenih protiv javnog djelovanja, među ostalim od strane visokopozicioniranih političkih ličnosti, te rizik od koncentracije vlasništva nad medijima u rukama politički usklađenih aktera, u kombinaciji s otpuštanjima čelnika ključnih kulturnih institucija, što bi moglo imati odvraćajući učinak na slobodu medija i javni diskurs; naglašava da oslabljeno medijsko okruženje znatno smanjuje demokratski nadzor i olakšava korupciju pri upotrebi sredstava EU-a; poziva slovačke vlasti da u potpunosti provedu preporuke Komisije u pogledu medija, posebno u pogledu pravnog okvira za javne medije, u skladu s Europskim aktom o slobodi medija i osiguravajući neovisnost urednika i zaštitu novinara; poziva Slovačku da se učinkovito i u potpunosti pridržava Europskog akta o slobodi medija i potiče Komisiju da pomno i proaktivno prati

njegovu provedbu; podsjeća da slovačke vlasti moraju poštovati slobodu izražavanja i umjetničku slobodu u funkcioniranju i financiranju kulturnih institucija te da se moraju suzdržati od zlouporabe pravnih postupaka kojima se ograničava javna rasprava; odaje počast ubijenom Jánu Kuciaku i dragocjenom doprinosu koji je dao kao istraživački novinar; poziva slovačke vlasti da zajamče da će pravda u ovom slučaju biti zadovoljena;

16. žali zbog opetovane i neopravdane primjene ubrzanih zakonodavnih postupaka radi provedbe značajnih reformi; naglašava da ti postupci ne smiju postati norma i da bi trebali biti opravdani samo u propisno obrazloženo okolnostima jer se njima ugrožava javni nadzor, transparentnost i uključiva izrada zakonodavstva te ograničavaju smisleno savjetovanje i parlamentarna rasprava; poziva slovačke vlasti da u potpunosti provedu preporuke Komisije i GRECO-a u pogledu sustava provjere i ravnoteže, posebno u pogledu učinkovitog javnog savjetovanja i sudjelovanja dionika u okviru zakonodavnog postupka, među ostalim rješavanjem problema česte upotrebe ubrzanih postupaka; ponovno izražava zabrinutost zbog pristupa informacijama za novinare i organizacije civilnog društva, uključujući izvješća Vrhovnog revizorskog ureda i Odjela za kontrolu Vladinog ureda;

17. snažno osuđuje sve veći pritisak na organizacije civilnog društva, nadzornike i pravosudne stručnjake, uključujući administrativna opterećenja i pokušaje delegitimizacije njihova rada; smatra da ta djelovanja ugrožavaju odgovornost i učinkovitu zaštitu temeljnih prava; poziva slovačke vlasti da okončaju stigmatizaciju i progon organizacija civilnog društva te da osiguraju da se zakonodavstvom koje utječe na civilno društvo, među ostalim zakonodavstvom o financiranju i izvješćivanju, u potpunosti poštuje pravo EU-a i međunarodno pravo o ljudskim pravima, posebno u pogledu prava na privatni život, slobodu izražavanja, slobodu okupljanja i slobodu udruživanja;

18. poziva slovačke vlasti da osiguraju da se izbornim zakonodavstvom, među ostalim zakonodavstvom o dopisnom glasovanju, i kaznenim sankcijama povezanima s kršenjem tog zakonodavstva, u potpunosti poštuje pravo EU-a i međunarodno pravo o ljudskim pravima, posebno u pogledu prava na glasovanje i na kandidiranje, slobode izražavanja i slobode udruživanja; podsjeća da bi ograničenja u pogledu dopisnog glasovanja trebala biti propisno opravdana i razmjerna, posebno u slučajevima u kojima nedostaju potkrijepljeni dokazi o sustavnim nedostacima u pogledu integriteta tog glasovanja, te naglašava potrebu da se slovačkim građanima koji borave u inozemstvu osigura jednak pristup sudjelovanju na izborima;

19. poziva slovačke vlasti da osiguraju učinkovitu prevenciju i suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u pravu i praksi, u skladu s

pravom EU-a i međunarodnim pravom o ljudskim pravima; ponavlja važnost ratifikacije Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji bez odgode te usklađivanja pravne definicije silovanja s međunarodnim standardima u području ljudskih prava;

20. poziva slovačke vlasti da, s obzirom na nazadovanje koje je izazvalo nekoliko zakonodavnih inicijativa u Slovačkoj, posebno od 2023., osiguraju potpuno poštovanje svojih obveza u pogledu jamčenja učinkovitog, pravodobnog i nediskriminirajućeg pristupa seksualnom i reproduktivnom zdravlju i pravima, uključujući pristup sigurnom i zakonitom pobačaju; podsjeća da te obveze proizlaze iz međunarodnih standarda u području ljudskih prava i da su sastavni dio zaštite temeljnih prava, uključujući prava na privatni i obiteljski život, zdravlje i nediskriminaciju;

21. poziva slovačke vlasti da osiguraju učinkovitu zaštitu prava LGBTIQ+ osoba u pravu i u praksi, u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom o ljudskim pravima;

22. poziva slovačke vlasti da osiguraju učinkovitu zaštitu prava Roma u pravu i praksi, u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom o ljudskim pravima, posebno u pogledu okončanja segregacije u obrazovanju, pristupa zdravstvenoj skrbi i policijskog rada; ponovno izražava zabrinutost zbog upotrebe sredstava EU-a namijenjenih romskim zajednicama u Slovačkoj;

23. izražava posebnu zabrinutost u pogledu prava manjina u Slovačkoj u svjetlu političkog diskursa, zakonodavnih inicijativa i administrativnih praksi koje bi mogle dovesti do diskriminacije, stigmatizacije ili isključenosti te u pogledu retroaktivnog oduzimanja imovine na temelju kolektivne krivnje usmjerene na građane EU-a različitog etničkog podrijetla; smatra da bi se povijesne nedaće trebale rješavati dijalogom, a ne kriminalizacijom; naglašava da je zaštita prava manjina ključna sastavnica vladavine prava i demokratskog upravljanja; poziva slovačke vlasti da osiguraju učinkovitu zaštitu pripadnika manjina u pravu i praksi, u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom o ljudskim pravima, posebno u pogledu slobode izražavanja i prava na vlasništvo;

24. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog administrativnih i pravosudnih praksi koje uključuju Slovački zemljišni fond i državno poduzeće Šume Slovačke Republike, a koje rezultiraju oduzimanjem zemljišta i šuma bez kompenzacije na temelju poslijeratnih dekreta; poziva slovačke vlasti da stave izvan snage izmjenu Kaznenog zakona, obustave sve sudske postupke i zaustave sva oduzimanja zemljišta koja su u tijeku;

25. poziva slovačke vlasti da istraže sustavne nedostatke koji i dalje postoje u rješavanju pritužbi na zlostavljanje od strane policije, uključujući nedostatak nepristranih i učinkovitih istraga

vjerodostojnih navoda o zlostavljanju; poziva na jačanje zaštitnih mjera protiv zlostavljanja od strane tijela kaznenog progona, uključujući jamstva institucijske neovisnosti, učinkovite mehanizme nadzora i odgovarajuće postupovne zaštitne mjere kako bi se zajamčila odgovornost i osiguralo povjerenje javnosti u institucije za izvršavanje zakonodavstva;

26. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju i Ujedinjenim narodima.